

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

26.

KURYER WILEŃSKI GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ 30-го Марта. — 1848 — Wilno. WTOREK, 30-go Marca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 24-го Марта.

Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 17-го Марта, назначены:

Начальникъ Гродненской Губерніи, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Васковъ*, Новгородскимъ Гражданскимъ Губернаторомъ, и

Состолицій въ должности Ковенскаго Гражданскаго Губернатора, Статскій Совѣтникъ, Каммергеръ Князь *Долборукъ*, въ должность Витебскаго Гражданскаго Губернатора.

Въ Газетѣ „*Сѣверная Пчела*“, въ частномъ письмѣ отъ Н. И. Греча, изъ Парижа, отъ 1 (13) Марта, находится слѣдующая характеристика нынѣшняго положенія Франціи:

„Лѣтъ за десять предъ симъ случилось мнѣ бѣжать зимою на извожикѣ. Лошадь его была кривая и упрямая, металась то въ ту, то въ другую сторону, пятилась, становилась на дыбы. Онъ бился изъ всѣхъ силъ, чтобъ заставить ее бѣжать, какъ должно, просилъ, приглубивалъ, наконецъ сталъ ругать, и истощивъ лексиконъ всѣхъ возможныхъ браней, закрилъ: „Ахъ, ты бестія, республика!“ Это забавное выраженіе осталось у меня въ памяти, и во всей свѣжести обновилось нынѣ, при нерадостномъ пребываніи моемъ въ пресловутой республикѣ Французской. Невозможно представить себѣ ничего страннѣе и безтолковѣе этого положенія: и безначалія, и всеначалія. Нѣтъ ни одного человѣка, довольнаго нынѣшнимъ положеніемъ дѣлъ, и нѣтъ двухъ, которые были бы согласны въ томъ, что нужно Франціи, чего она должна желать, ожидать, страшиться. Все гибнетъ и пропадаетъ, а въ газетахъ толкуютъ объ успѣхахъ, о процвѣтаніи, о благоденствіи Франціи. — Временное правленіе, установленное воплемъ человѣкъ пятидесяти неистовыхъ головорѣзовъ въ палатѣ депутатовъ, присвоило себѣ власть исполнительную и законодательную. Члены его хозяйничаютъ во всей Франціи по своему произволу, отрѣшались и опредѣляютъ виновниковъ, отмѣняютъ прежніе законы, издаютъ новые, и повинуются всѣмъ внушеніямъ своихъ и чужихъ страстей. Ламартинъ думалъ удивить всѣхъ, издавъ свою дипломатическую эклогу, въ которой видны необыкновенныя его позна-

WІADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 24-go Marca.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 17 go Marca, mianowani:

Naczelnik Gubernii Grodzieńskiej, Rzeczywisty Radzca Stanu *Waskow*, Nowgorodzki Cywilnym Gubernatorem, i

Pełniący obowiązki Kowieńskiego Cywilnego Gubernatora, Radzca Stanu, Szambelan *Xiaże Dolgorukow*, Pełniącym obowiązki Witebskiego Cywilnego Gubernatora.

W Gazecie „*Pszczol. Polnochna*“, w prywatnym liście N. J. Grecza, z Paryża, pod d. 1 (13) Marca, do Redakcyi tejże gazety pisany, czytamy następującą charakterystykę obecnego położenia Francyi:

„Przed dziesięciu laty, zdarzyło się mi jechać w zimie remizą. Koń był jednooki i znarowiony, rzucał się to w tę, to w ową stronę, to wierzgał, to stawał słupem. Woznica używał wszelkich sił, aby go zmusić do biegu; to prosił, to pieścił; nareszcie począł złorzeczyć, i wyczerpując cały słownik przekleństw, zawołał: „Ach! ty b. str. a, Republika!“ To zabawne wyrażenie pozostało mi w pamięci i odnowiło się teraz w całej świeżości, w czasie mojego niechętnego pobytu w tak słynnej Rzeczypospolitej Francuzkiej. Nie można sobie przedstawić nic dziwniejszego, nie nierozsądniejszego nad ten stan: i bezrządu i rządu wszystkich. Niema nikogo ktoby był zadowolony z obecnego porządku rzeczy, i niema dwóch osób, któreby się zgadzały w tém, co jest potrzebne dla Francyi, czego ona powinna żądać, oczekiwać albo czego się lękać. Wszystko ginie i marnieje, a w gazetach głoszą o postępach, o stanie kwitnącym, o pomyślności Francyi. — Rząd tymczasowy, ustanowiony przez okrzyki pięćdziesięciu ludzi, zapalonych wartogłowów w Izbie Deputowanych, przywłaszczył sobie władzę wykonawczą i prawodawczą. Członkowie jego gospodarują w całej Francyi według swego przywidzenia, usuwają i mianują urzędników, znoszą uprzednie prawa, ogłaszają nowe, i dają się powodować wszystkim popędem swoich i obcych nam etności. Lamartine sądził, że zadziwi wszystkich, ogłosiwszy swoją dyplomatyczną sielankę, w której prześwieca niezwykła jego biegłość w historii i dyplomacyi. Francuzi od P. Chateaubrianda aż do Pawła de Kocka,

нія въ исторіи и дипломатіи. Французы, отъ Шато-бриана до Поль-де-Кока, снятъ и видятъ обладаніе лѣв-вымъ берегомъ Рейна, и въ этомъ отношеніи не хотять признавать трактатовъ 1815 года. Ламартинъ отрекся отъ нихъ торжественно, признавая однако нынѣшнее разграниченіе Европы, но онъ забылъ, что этими трактатами утверждены были и мирныя сношенія Франціи съ Англіею; слѣдственно, уничтожая ихъ силу, онъ нарушалъ и основанія мира между сими двумя Державами. Англійскіе журналы напомаили ему о томъ довольно крупными выраженіями. Впрочемъ, я, можетъ быть, ошибся, сказавъ, что онъ забылъ содержаніе трактатовъ: онъ вѣроятно вовсе ихъ не читалъ, и говоритъ о нихъ по наслышкѣ. Исторія и Географія у него дѣло лишнее для поэта и министра иностранныхъ дѣлъ. Въ Исторіи Жирондистовъ разсказываетъ онъ, что Императрица Марія Терезія, явившись въ 1740 году въ собраніе Венгерскаго Сейма, держала за руку малолѣтнюю дочь свою, въ послѣдствіи несчастную Марію-Антонію, (жену Людовика XVI), а эта Принцесса, какъ извѣстно всѣмъ, родилась въ самый день Лиссабонскаго землетрясенія, въ 1755 году. Что касается до трактатовъ 1815 года, они нарушены и поправаны самою Франціею: главнымъ условіемъ и цѣлію ихъ было возстановленіе старшей линіи Бурбоновъ на тронъ Франціи, и это условіе нарушено возмущеніемъ 1830 года; эта цѣль выпущена изъ виду и правительствомъ Людовика-Филиппа, и нынѣшними Французскими дипломатами-самозванцами. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ, бывший адвокатъ Ледрю-Ролленъ, самая свѣсивая и дерзкая фізіономія въ мірѣ, владычествуетъ въ домѣ Министерства, и попиваетъ вино, купленное предшественникомъ его, Дюшателемъ, на собственныя свои деньги. Говорять, онъ не дѣлаетъ самъ ничего; циркуляры и прочія бумаги пишеть за него адвокатъ Фабръ. Ледрю женатъ на богатой Ирландкѣ, но по свадебному контракту, не имѣетъ права на ея имѣніе; самъ же онъ задолжалъ до 400,000 фр., и если бъ не случилась революція, то засѣдалъ бы не во временномъ правленіи, а въ тюрьмѣ Клиши. Между тѣмъ должники не оставляли его и въ вѣдчии. Онъ обратился къ товарищу своему, Министру Финансовъ, Гудшо, съ просьбою о пособіи. Гудшо отказалъ ему очень сухо, и дня чрезъ два былъ смѣненъ, къ большому своему удовольствію: какъ банкиръ и бухгалтеръ, онъ видѣлъ бѣдственное положеніе Французской Казны. Преемникъ его, Гарніе-Пажесь, также не могъ удовлетворить требованіе своего безденежнаго товарища, и присовѣтовалъ ему потолковать съ Министромъ Юстиціи, который самъ, промотавъ и свое и женино имѣніе, сидитъ, какъ говорится, въ долгу, какъ въ шелку. Они составили и обнародовали законъ, которымъ отмѣняется заключеніе за долги, къ удовольствію всѣхъ плутовъ и банкротовъ. Между тѣмъ этотъ законъ способствовалъ еще къ уменьшенію кредита, уничтоживъ вѣрный залогъ уплаты. — Министръ Юстиціи, Кремё, самъ находится въ забавномъ положеніи. Утромъ 24 Февраля, онъ согласился держаться стороны Дюпона, Тьера и Одилона Барро, предлагавшихъ поручить регентство Герцогинѣ Орлеанской, и написалъ рѣчь, которую должна была произнести Герцогиня въ Палатѣ; но когда побѣда склонилась на сторону радикаловъ, Кремё пересѣлъ къ ихъ приверженцамъ. Въ суматохѣ потерялъ онъ рѣчь, имъ написанную. Ее подъялъ одинъ солдатъ національной гвардіи, и теперь пугаетъ Министра Республики, что обнародуетъ ее. Говорять, Кремё принужденъ дорого откупиться и уже опредѣлилъ къ мѣстамъ многихъ родственниковъ неугомоннаго находчика. — Министръ Просвѣщенія Карно (сынъ извѣстнаго генерала и члена Конвента), человекъ образованный и ученый (онъ провель молодость свою и учился въ Германіи, гдѣ жилъ въ изгнаніи отецъ его), но безхарактерный и слабый: онъ возбудилъ общее изумленіе и негодованіе циркуляромъ своимъ къ начальникамъ учебныхъ заведеній въ провинціяхъ, совѣтуя имъ, при подаваніи голосовъ на избраніе въ члены національнаго собранія, не обращать вниманія на достатокъ и воспитаніе кандидата. И такъ, хотять имѣть въ этомъ собраніи людей, не имѣющихъ на состояніи, ни воспитанія! Вѣроятно Министръ Просвѣщенія постарается, чтобъ число послѣднихъ со временемъ возросло болѣе и болѣе! — Что сказать о Министерствѣ Финансовъ? Гарніе-Пажесь, ремесломъ маклеръ, по торговлѣ мыломъ, какъ сказываютъ, занимался теоріею финансовой науки; онъ обнародовалъ на дняхъ отчетъ свой о состояніи финансовъ во Франціи и проекты законовъ о мѣрахъ къ поправленію ихъ

въ снѣ и на явнѣ, марша о оpanovanіи левого берега Рейна, и въ томъ взглядѣ не chcą uznawać traktatów z r. 1815. Lamartine wyrzekł się ich uroczystość, uznając jednakże obecne granice Europy; ale zapomniał, że przez te same traktaty, utwierdzone zostały i przyjacielskie stosunki Francji z Anglią; że zatem zniesząc ich moc obowiązującą, naruszył razem zasady pokoju między temi dwiema mocarstwami. Angielskie dzienniki zwróciły na to jego uwagę w dosyć energicznych wyrazach. Zresztą, jawnie może omylił mówiąc, że Lamartine zapomni o treści traktatów: on ich zgola zapewne nie czytał i mówi o nich tylko ze słyszenia. Historia i Geografia u niego, to rzecz zbyt techniczna dla poety i ministra spraw zagranicznych. W Historii Żyrondystów opowiada on, że Cesarzowa Maryja Teresa, stanawszy roku 1740 przed zgromadzeniem Sejmu Węgierskiego, trzymała za rękę małoletnią swoją córeczkę, później nieszczęśliwą Maryją Antoninę (żonę Ludwika XVI), kiedy tymczasem ta Xieźniczka, jak wszystkim wiadomo, urodziła się w sam dzień trzęsienia ziemi w Lizbonie, 1755 r. Co się tyczy traktatów 1815 r., te zostały zwałocane i zdeptane przez samą Francją: głównym warunkiem i celem ich było przywrócenie starszej linii Burbonów na tron Francuzki; warunek ten został zwałocany przez bunt 1830 roku; cel ten spuścili z oka i rząd Ludwika Filipa i obecni Francuzcy dyplomaci-samozwancı. — Minister Spraw Wewnętrznych, były Adwokat Ledru-Rollin, najzuchwalsza i najbardziej nadepta figura na świecie, panuje w domu ministerstwa, i zapija wino, które jego poprzednik, Duchatel, za własne kupił pieniądze. Mówią, iż on sam nie robi; okólniki zaś i inne papiery pisze za niego adwokat Fabre. Ledru żonaty jest z bogatą Irlandką, ale na mocy ślubnej intercyzy, nie ma prawa do jej majątku; sam zaś zadłużył się do 400,000 franków, i gdyby się nie zdarzyła rewolucya, siedziałby teraz nie w rządzie tymczasowym, ale w więzieniu Cliehy. Ztęmwszystkiem jego dłużnicy nie dawali mu pokoju i w czasie jego wielkości. Udał się więc do towarzysza swojego, Ministra Skarbu, Goudechaux, z prośbą o ratunek. Goudechaux przyjął go nader ozięble, i za to we dwa dni został usunięty, z wielkiem swoim zadowoleniem, gdyż jako bankier i buchhalter, widział smutne położenie skarbu Francuzkiego. Następca jego Garnier-Pagés również nie mógł zadość uczynić żądaniu swego niefortunnego kolegi i doradził mu porozumieć się z Ministrem Sprawiedliwości, który sam, zmarłotrąwszy i swój i żony majątek, siedzi, jak to mówią, po uszy w długach. Ci tedy obaj ułożyli i ogłosili prawo, mocą którego uchyla się więzienie za długi, ku wielkiej radości wszystkich oszustów i bankrutów. Tymczasem prawo to przyczyniło się jeszcze bardziej do zmniejszenia kredytu, znosząc pewną rękojmię wypłaty. Minister Sprawiedliwości, Cremieux, sam znajduje się w szerególnym położeniu. Zrana, 24 lutego, oświadczył się był za stronę P. Dupin, Thiers i Odillona-Barrot, mających zamiar poruczyć regencyę Xieźnie Orleańskiej, i napisał mowę, którą Xieźna miała odczytać w Izbie; ale gdy zwycięstwo przechyliło się na stronę radykalistów, Cremieux także przeszedł do ich szeregów. W zamieszaniu zgubił przypadkiem mowę, którą dla Xieźny napisał. Mowę tę znalazł żołnierz gwardji narodowej, i teraz straszy Ministra Rzeczypospolitej, że ją drukiem ogłosi. Mówią, że Cremieux musiał się drogo okupić, i rozdał już wiele miejsc i urzędów krewnym nieubłaganego znalazcy. — Minister Oświecenia, Carnot (syn znanego Jenerała i członka Konwencyi), człowiek światły i uczony, (przepędził swoje młodość i odbył nauki w Niemczech, gdzie ojciec jego na wygnaniu przebywał), ale mu zbywa na mocy charakteru. Powszechne zadziwienie i oburzenie obudził jego okólnik do przełożonych szkolnych zakładów po prowincyach, w którym radzi im, aby przy głosowaniu na obiór członków do Zgromadzenia Narodowego, nie zwracać uwagi na majątek i wychowanie kandydata. Tym sposobem chcą mieć w tém zgromadzeniu ludzi, nie posiadających ani funduszu, ani nauki! Zapewne Minister Oświecenia postara się, aby liczba tych ostatnich z czasem coraz bardziej wzrastała we Francji! — Cóż powiedzieć o Ministerstwie Skarbu? Garnier-Pagés, z powołania makler w handlu mydłem, trudnił się, jak powiadają, teorią nauki finansów, i ogłosił w tych dniach sprawozdanie swoje o stanie finansów we Francji, jako też projekt do praw względem środków zaradzenia temu stanowi, albo przynajmniej uniknienia publicznego bankrutwa. W gazetach wychwalają jego otwartość, z jaką wyświecił smutny stan skarbu; jeden dziennikarz opowiada nawet, że płakał z rozrzewnienia widząc taką szczerość. Lecz względem kogo okazał się on otwartym? względem swoich poprzedników i nieprzyja-

или, по крайней мѣрѣ, къ избѣжанію государственнаго банкротства. Въ газетахъ хвалятъ его откровенность въ положеніи пагубнаго состоянія казны (одинъ журналистъ говоритъ, что онъ даже заплакалъ отъ умиленія, вида такое чистосердечіе); но въ отношеніи къ кому былъ онъ откровененъ? Въ отношеніи къ своимъ предметникамъ и врагамъ, которые не могутъ отвѣчать ему, не могутъ оправдываться. Увидимъ, будетъ ли онъ такъ же откровененъ, когда ему придется говорить о собственныхъ своихъ дѣлахъ. Правда, что министерство Лудовика-Филиппа оставило финансы въ разстроенномъ положеніи; но виною тому бѣдствію голода и дороговизна 1846 — 47 годовъ, послѣдовавшія затѣмъ потери, а болѣе всего система конституціоннаго правленія, самаго дорогаго (не драгоценнаго) и разорительнаго въ мѣрѣ. Должно удовлетворять требованіямъ не пользы государственныхъ, а личныхъ и частныхъ выгодъ. — При постыдной слабости и уступкахъ требованіямъ нахаловъ, правительство, состоящее подъ тираніею радикаловъ и предводителей тайныхъ обществъ, дѣйствуетъ съ величайшимъ деспотизмомъ. Ледру-Ролленъ разослалъ къ комиссарамъ, отправленнымъ въ провинціи, циркуляръ, напоминающій времена Робеспьера и Марата. И кто эти люди, которымъ дается полная власть смѣнять и назначать служащихъ: редакторъ политическаго журнала *le Charivari*, Алтарошъ; Крева (*Creva*) и Лигье (*Lignier*), такъ называемые *marchands d'hommes*, покупавшіе людей для замѣны рекрутъ; двадцатилѣтній мальчикъ Оливье; Феликсъ Аврилъ, вышедшій половиною жизни въ тюрьмѣ за буйство и мятежи; Лекутръ котораго вели въ тюрьму за долги, когда вышелъ законъ объ отбѣнѣ заключенія должниковъ; Пикаръ, банкротъ, и т. п. — Всѣ ждутъ съ нѣрнымъ выборомъ и открытія національнаго собранія. Республика имѣетъ мало искреннихъ приверженцевъ, но они рѣшительные и отчаянные злодѣи, на все готовые. Кроме того есть партія Герцога Бордоскаго, Графа Парижскаго (съ регентствомъ) и Принца Жуэвильскаго. При общемъ смятеніи, обуявшемъ всю южную и западную Европу, взоры всѣхъ благочестивыхъ, честныхъ и благонамѣренныхъ людей обращаются на наше любезное отечество; твердое вѣрою въ Бога, любовью къ Царю, надеждою на торжество добра и правды. — „Какъ вы счастливы! говорятъ мнѣ всѣ добрые Французы: вы Русскій! вы ѣдете въ Россію! У васъ царствуютъ благочестіе, любовь и вѣрность къ доброму Государю, безопасность, тишина, спокойствіе, изобиліе! Берегите святые блага небесныя въ сердцахъ вашихъ, и земныя васъ не оставятъ!“ (С. П.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 26 Марта.

Его Величество отправился вчера, въ 10 часовъ утра, въ Потсдамъ, гдѣ на станціи желѣзной дороги былъ принять городскими властями и многочисленнымъ собраніемъ народа, съ истинно душевною радостію. Въ замкѣ, въ мраморной залѣ Король принималъ корпусъ офицеровъ, коихъ благодарилъ за дисциплину и исполненіе обязанностей.

— Здѣсь обнародовано слѣдующее королевское постановленіе: „Извѣщаю статс-министерство, что предсѣдательствующій, статс-министръ графъ Арнимъ, назначенъ мною комиссаромъ моимъ, при имѣющемъ собраться соединенномъ сеймѣ. Потсдамъ, 25 Марта 1848 г. Фридрихъ Вильгельмъ.“

— Кабинетнымъ повелѣніемъ, нынѣшній берлинскій губернаторъ, генералъ отъ Инфантеріи Пфель, получилъ другое назначеніе.

— Князь Феликсъ Лихновскій прибылъ сюда изъ Вѣны; на дняхъ пріѣхалъ также вновь назначенный министръ внутреннихъ дѣлъ, Г. Ауэрсвальдъ.

— Извѣстный профессоръ историческихъ и политическихъ наукъ въ Боннскомъ университетѣ, Дальманъ, приглашенъ министромъ юстиціи въ Берлинъ, для содѣйствія своими совѣтами, при составленіи новаго избирательнаго закона къ народному совѣщанію, и потомъ, при составленіи проекта уложенія, которое будетъ предложено представителямъ страны.

— Здѣсь предписано предпринять разныя значительныя публичныя работы, а между прочимъ: построить двѣ новыя церкви, провести каналъ изъ Моабита въ Спауду и проч.

циолъ, не могутъ ему отвѣдчить, не могутъ се усprawdliwić. Zobaczymy, czy będzie podobniez otwartym, kiedy mu przyjdzie mówić o własnych swoich czynnościach. Prawda, że Ministerstwo Ludwika Filipa zostawio skarbu w wielkim nieładzie; ale przyczyna tego znajduje się w kłeskach głodu i drożyzny z lat 1846 i 1847, w wynikłych ztąd stratach, a bardziej jeszcze w systemacie rządu konstytucyjnego, najkosztowniejszego (nie zaś drogiego) i najmarnotrawniejszego w świecie: musi albowiem czynić zadość wymaganiom nie potrzeb państwa, lecz osobistych i prywatnych widoków.— Przy haniebnjej słabości i powolności dla narządów, rząd, zostający pod tyranją radykalistów i przywódców tajnych towarzystw, działa sam z największym despotyzmem. Ledru-Rollin rozesał do Komissarzy, wysłanych na prowincye, okólnik; przypominający czasy Robespiera i Marata. I cóż to są za ludzie, którym dana jest zupełna władza usuwać i mianować urzędników? Redaktor politycznego dziennika Charivari, Altaroché; Crévat i Lignier, tak zwani *marchands d'hommes*, którzy kupowali ludzi dla zamiany rekrutów; dwódziesięcioletni chłopiec Olivier; Felix Avril, który połowę życia przesiedział w więzieniu za zuchwalstwo i bunt; Lecoutre, którego prowadzono do więzienia za długi, kiedy ukazało się prawo znoszące areszt dłużników; Picard, bankrut, i t. d. Wszyscy oczekują z niecierpliwością wyborów i otwarcia Zgromadzenia Narodowego. Rzeczpospolita ma niewielu szczerých stronników, ale są to odważni i zuchwali złocezyńcy, na wszystko gotowi. Prócz tego są stronnictwa Xięcia Bordeaux, Hrabiego Paryża (z rejencyą) i Xięcia Joinville.— Przy ogólném zamieszaniu, które dotknęło całą zachodnią i południową Europe, oczy wszystkich bogobojujących, poczciwych i dobrze myślących ludzi, zwracają się ku naszej kochanej ojezyźnie, silnej wierą w Boga, miłością ku Cesarzowi, nadzieją tryumfu dobra i prawdy. „Jakżeś szczęśliwy!“ mówią mi wszyscy dobrzy Francuzi: „Pan jesteś Rosyaninem! Pan jedziesz do Rosyi! U was to panuje bogobojuństwo, miłość i wierność ku dobremu Monarsze, bezpieczeństwo, cisza, spokojność, obfitość! Stżężcie świętych skarbów niebieskich w sercach waszych, a i ziemskie was nie ominą.“

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y a.

Berlin, 26 marca.

Król Jego Mość wyjechał wczoraj o godzinie 10-jej rano do Potsdamu, gdzie na stacyi kolei żelaznej przyjmowany był przez władze miejskie i wielką część ludności z prawdziwie serdeczną radością. W Marmurówj sali w zamku przyjmował Król korpus oficerów, do których przemówił, uznając okazaną przez nich karność i wierne wypełnienie obowiązków.

— Ogłoszono tu następujący dekret Królewski: „Zawiadamiam Ministerstwo Stanu, że Prezydującego, Ministra Stanu, Hr. Arnim, mianowałem moim Kommissarzem przy zgromadzić się mającym Połączonym Sejmie. Potsdam, 25 marca 1848 roku. Fryderyk Wilhelm.“

— Najwyższem gabinetowem postanowieniem, dotychczasowy Gubernator Berlina, Jenerał Piechoty de Pfuel, otrzymał inne przeznaczenie.

— Xiąże Felix Lichnowski przybył tu z Wiednia, a P. Auerswald, nowo-mianowany Minister spraw wewnętrznych, z Plauthen.

— Znany Professor Historji i nauk politycznych w Uniwersytecie w Bonn, Dahlman, powołany został przez Ministra Sprawiedliwości do Berlina, dla udzielania rad swoich przy ułożeniu nowego prawa wyborów do Narodowego Zgromadzenia, i następnie przy ułożeniu projektu ustawy, który ma być przełożony Reprezentantom kraju.

— Nakazane tu zostały różne obszerne roboty publiczne; między innymi: budowa trzech nowych kościołów; kopanie kanału spławnego z Moabitu do Spaudau, i t. p.

— Изъ Poznania сообщаютъ, что правительство назначило значительную сумму на постройку шоссе изъ Poznania въ Овинскъ, и что работы съ этого дѣла должны были начаться 27 Марта.

29 Марта.

Королевскимъ постановленіемъ сего числа, учреждено особое министерство торговли, промышленности и публичныхъ работъ.

— Президентъ министровъ, гр. Арнимъ и военный министръ Роръ подали прошеніе объ увольненіи ихъ отъ сихъ должностей, на что Король и согласился; гр. Шверинъ подалъ также въ отставку. Предсѣдатели торговыхъ палатъ въ Кельнѣ и Ахенѣ, Гг. Кампгаузенъ и Гансманъ, получили приглашеніе къ Королю.

— Сюда прибыли депутаты Виртемберга, Бадена, Великаго Герцогства Гессенъ-го и Нассаускаго, и, согласно съ Саксонскимъ Министромъ въ Берлинѣ, признали необходимость дать одинаковое направленіе всему германскому союзу, подъ завѣдываніемъ одного начальника, одной высшей палаты, составленной изъ членовъ союза или ихъ представителей, и одной палаты депутатовъ народа, избранныхъ разными государствами. Этой новой власти, представляющей весь союзъ, будетъ предоставлено устройство союзнаго войска и вооруженіе народа, установленіе союзнаго судилища, единообразнаго законодательства, и т. под., равно какъ и введеніе единообразныхъ системъ таможенной, коммерческой, монетной и мѣрной, и, наконецъ, представительство союза при иностранныхъ дворахъ. Для ускоренія этого дѣла, къ германскому союзу будутъ присоединены 17 депутатовъ, пользующихся доверенностью націи. Выборъ Пруссіи палъ на профессора Дальмана.

— Будущему народному представительству будутъ предложены на рѣшеніе слѣдующіе пункты: обезпеченіе личной свободы; право собранія; вооруженіе гражданъ, съ свободнымъ избраніемъ офицеровъ; отвѣтственность министровъ; введеніе судовъ присяжныхъ въ уголовныхъ дѣлахъ, особенно же политическихъ и касающихся тишенія; независимость судейскаго сословія; отмена вышшняго судебного устройства. Сверхъ того, постоянное войско присягнуть новому уложенію.

— Король предписалъ Прусской арміи замѣнить Прусскую кокарду Германскою.

— По полученіи въ Берлинѣ извѣстія о назначеніи временнаго правительства въ Киль, предписали разнымъ отрядамъ войскъ посѣпить на границу Шлезвигъ-Гольштинскаго Герцогства, для предупрежденія могущаго случиться вторженія датскихъ войскъ въ предѣлы Германіи. Подобныя же мѣры предложено принять сосѣдственнымъ владѣніямъ, Ганноверу, Мекленбургъ и Брауншвейгу. (См. Германія).

(С. П.)

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 24 Марта.

Третьяго дня обнародованъ патентъ о дарованіи всепрощенія преступникамъ, приговореннымъ къ наказаніямъ за политическія преступленія въ королевствахъ Галиціи и Лодомірии, въ Краковѣ, и Ломбардо-Венеціанскомъ королевствѣ; также прекращается судопроизводство по всѣмъ политическимъ обвиненіямъ. Иностранцы, подлежащіе суду, высылаются изъ австрійскихъ владѣній.

— По Высочайшему повелѣнію учреждено особое министерство народнаго просвѣщенія, для точнѣйшаго развитія въ государствѣ наукъ художествъ и знаній.

— Его Императорское Величество и Его Высочество эрцгерцогъ, при всякомъ появленіи своемъ народу, повсюду встрѣчаютъ живѣйшее привѣтствіе, выражаемое радостными восклицаніями.

— Въ Вѣнской газетѣ сообщаютъ подробности о возстаніи, происшедшемъ въ Миланѣ 18 числа; однако, главнокомандующій, графъ Радецкій, усмиривъ возставшихъ, и къ вечеру возстановилъ спокойствіе. По письмамъ изъ Цюриха узнаютъ, что въ слѣдствіе борьбы, завязавшейся въ Миланѣ, Вице-Король былъ принужденъ покинуть Миланъ; но это извѣстіе еще требуетъ подтвержденія.

25 Марта.

Вчера вечеромъ прибылъ курьеръ изъ Милана отъ 20 н. м. Тамъ провозгласили новое уложеніе, и оно было принято народонаселеніемъ съ восторгомъ.

— Z Poznania donoszą, że rząd wyznaczył znaczną sumę na budowę drogi bitéj (chaussée) z Poznania do Owińska, i że roboty około niéj rozpocząć się miały już d. 27 marca.

Dnia 29 marca.

Postanowieniem Królewskim z d. 27 b. m. ustanowione zostało oddzielne ministerstwo handlu, przemysłu i robót publicznych.

— Prezes Ministrów, Hr. Arnim, i Minister wojny, Rohr, podali prośby o uwolnienie od tych obowiązków, i takowe zostało im przez Króla udzielone. Minister Stanu, Hr. Schwerin, podobnież upraszał o swoje uwolnienie. Prezesi Izb handlowych w Kolonii i Akwisgranie, PP. Camphausen i Hanseman, zostali wezwani do Króla.

— Przybyli tu deputowani z Wirtembergu, Badenu, W. Xięstwa Heskkiego i z Nassau, i wespół z Ministrem Saskim w Berlinie, uznali za konieczne, nadać jednostajny kierunek całemu Związkowi Niemieckiemu, pod zarządem jednego naczelnika, jednéj Izby Wyższéj, składającej się z członków Związku albo ich Reprezentantów, i jednéj Izby Deputowanych ludu, wybranych różne kraje. Nowéj téj władzy, reprezentującej cały Związek, ma być poruczone urządzenie Związkowego wojska i uzbrojenie ludu, jako też ustanowienie Związkowego sądownictwa, jednostajnego prawodawstwa, i t. d., tudzież zaprowadzenie jednostajnych systematów: ceł, handlu, monet i miar, i nakoniec reprezentacya Związku przy Dworach zagranicznych. Dla przyspieszenia téj rzeczy, ma być dodanych do Związku Niemieckiego 17 Deputowanych, posiadających zaufanie narodu. Wybór ze strony Pruss, padł na Professora Dahlmana.

— Przyszłemu Zgromadzeniu reprezentacyi narodowój mają być podane do rozstrzygnięcia następujące punkta: zabezpieczenie wolności osobistéj; prawo zgromadzeń; uzbrojenie obywateli, z wolnym wyborem oficerów; odpowiedzialność Ministrów; zaprowadzenie sądów przysięgłych w sprawach kryminalnych, mianowicie w przestępstwach politycznych i dotyczących się druku; niezawisłość sądowego stanu, i zmiana terażniejszego sądowego porządku. Prócz tego, wojsko wykona przysięgę na nową ustawę.

— Król Jego Mość rozkazał wojsku Pruskiemu zamienić kokardę Pruską na Niemiecką.

— Po otrzymaniu w Berlinie wiadomości o ustanowieniu Rządu tymczasowego w Kiel, rozkazano różnym oddziałom wojska udać się na granicę Szleswicko-Holsztyńskiego Xięstwa, dla przeszkodzenia mogącemu nastąpić wtargnięciu wojsk Duńskich w granicę Niemiec. Do przyjęcia podobnychże środków ostrożności, wezwane także zostały sąsiednie kraje: Hannover, Meklemburg i Brunświku. (Ob. NIEMCY.) (P. P.)

A U S T R I A.

Wiedeń, 24 marca.

Onegdaj, d. 22, ogłoszony został patent Cesarski, zawierający ogólną amnestyę dla wszystkich przestępców, skazanych na kary za polityczne przestępstwa w Królestwach Galicyi i Lodomeryi, w Krakowie, oraz w Królestwie Lombardzko-Weneckiem. Wszelkie także processa, wytoczone w skutek politycznych obwinień, zostają zwinięte. Podlegający im cudzoziemcy mają opuścić kraje Austryackie.

— Przez Najwyższy rozkaz utworzone zostało osobne Ministerstwo Oświecenia publicznego, w celu bliższego czuwania nad rozwinięciem w państwie nauk, sztuk i umiejętności.

— Cesarz Jego Mość i Arcy-Xiążęta, ilekroć ukaza się ludowi, czy to na pałacowym krążanku, czy w powozie na ulicach, witani są wszędzie najżywszymi okrzykami radości.

— W Gazecie Wiedeńskéj donoszą szczegółowo o powstaniu, które zaszło w Medyolanie d. 18 b. m.; jednakże Głównodowodzący, Hr. Radetzky, usmierzył powstańców i wieczorem przywrócił porządek. Listy z Zurichu donoszą, iż w skutek walki, która się wszczęła w Medyolanie, Wice-Król uznał za stosowne opuścić to miasto. Wiadomość ta atoli potrzebuje jeszcze potwierdzenia.

Dnia 25 marca.

Wczoraj wieczorem przybył goniec z Medyolanu, wysłany ztamtąd d. 20. Nowa ustawa została tam ogłoszona i z radością przyjęta przez mieszkańców. Strou-

Партия, поддерживавшая временное правительство, состояла большею частью из иностранцев. Граф Радетский сам возвестил об учреждении гражданской гвардии. Милан был вечером иллюминирован.

— Из Венеции получено известие, что там провозглашено временное правительство, после мирного удаления австрийского военного и гражданского начальства. Всех служащих перевезут на пароходах в Триест. Австрийскому войску, выходящему из Венеции, выдают жалованье за три месяца вперед. Семьи офицеров и солдат состоят под защитою Венеции, и будут перевезены в Триест на счет города.

— 15-го числа, скончался в Венеции известнейший географ, Адриан Балби, от лихорадки, которую он получил на возвратном пути из Вены. Он жил 64 года и оставил по себе сына, который, по приему отца, занимается науками. (С. П.)

Ф Р А Н Ц И Я.

Париж, 22—24 Марта.

Генерал Сюрвик назначен канцлером ордена Почетного Легиона, вместо маршала Жерара. Дивизионный ген. Кавеньяк назначен военным министром. Генерал Шангарье займет его место в Алжире.

— Два дня тому назад, как Иероним Бонапарте поступил на службу в национальную гвардию и определен в 4-ю роту 1-го батальона 1-го легиона, а вчера был в карауле при знамени.

— Секретарь австрийского посольства, исправляющий должность поверенного в делах, доставил Г. Ламартину ноту, в которой его приглашают официально о военных событиях, и изъявляют миролюбивые намерения в отношении к Франции. Тосканский посланник также прочел Г. Ламартину депешу своего правительства.

— В следствие движения народа, который толпами отправился к ратуше для получения разрешения правительства, чтобы отсрочены были выборы в национальную гвардию, таковая отсрочка дана была временным правительством. Это движение весьма важно, ибо было направлено против национальной гвардии, которая таким образом может считать себя устраниною. Донны хотели видеть в национальной гвардии поруку общественного порядка; эта порука уже несуществует.

— Г. Ламартиш всенародно объявил себя против слов циркуляра министра внутренних дел, Г. Ледру Роллена относительно выборов в национальное собрание.

— Депутация общества свободной торговли, под предводительством г-на Сел, подала вчера временному правлению прошение об уничтожении пошлины на хлеб, также акциза от бойного скота, свѣжаго и соленнаго мяса, великих сырыхъ произведений, угля и железа, потому что рабочий класс наиболее обременен платежомъ таковыхъ пошлинъ, несуществующихъ ни въ Америкѣ, ни въ Швейцарии. Г-нъ Марастъ сказалъ депутаци, что, хотя съ одной стороны, уничтоженіе всѣхъ торговыхъ препятствій было бы желательно, но временное правленіе не считаетъ себя въ правѣ вводить перемѣны, клонящейся къ уменьшенію государственныхъ доходовъ; но за то будетъ стараться объ отысканіи средствъ къ пропитанію для рабочаго класса людей.

— Начальникъ временнаго правительства въ Лионѣ призналъ необходимымъ возобновить обнародованіе закона, по силѣ коего должна быть немедленно воспрещена всякая нетерпимая религіозная конгрегация и община, преимущественно Іезуитская. Лионскій архіепископъ, кардиналъ Бональдъ подалъ противъ сего временному правительству официальный протестъ, основывающійся на законѣ освободности собраний.

— Говорятъ, что парижскій архіепископъ просилъ министра Ледру Роллена, чтобы выборы, если они будутъ отсрочены, не происходили на Страшной недѣлѣ.

— Временное правленіе, по просьбѣ жителей города Бурбонъ-Ванде, согласилось, чтобы городъ сей попрежнему назывался Наполеонъ-Ванде.

— Временное правительство, по требованію французскаго банка, разрешило сему заведенію удерживать уплату звонкою монетою за свои билеты, которыя, до новаго повелѣнія, будутъ имѣть силу законной монеты, то есть, будутъ имѣть вынужденное обращеніе. Это постановленіе весьма важно. Оно сдѣлалось неизбежнымъ по поводу распространившагося ужаса,

нietwo, wspierające rząd tymczasowy, składało się po większej części z cudzoziemców. Jenerał Hr. Radetzky, sam ogłosił urządzenie gwardyi obywatelskiej. Wieczorem cały Medyolan był oświecony.

— Z Wenecyi otrzymano wiadomość, iż tam ogłoszony został rząd tymczasowy, po oddaleniu się spokojnie wojskowych i cywilnych władz Austriackich. Wszyscy urzędnicy mają być przewiezieni parostatkami do Tryestu. Wojsku Austriackiemu, wychodzącemu z Wenecyi, wypłacają żołd za trzy miesiące z góry. Rodziny oficerów i żołnierzy zostają pod opieką Wenecyi, i mają być również odwiezione do Tryestu, kosztem miasta.

— Dnia 15 marca, umarł w Wenecyi, najslawniejszy jeograf Włoski, Adryan Balbi, w skutku febry, na którą zapadł powracając z Wiednia. Żył lat 64, i pozostawił syna, który również jak ojciec poświęca się umiejętnościom. (P. P.)

FRANCYA.

Париж, 22—24 марта.

Jenerał Subervie otrzymał Kanclerstwo Legii Honorowej, w miejsce Marszałka Gérard. Jenerał dywizyi Cavaignac mianowany został Ministrem wojny. Jenerał dywizyi Changarnier zastąpi go w wielkorządztwie Algieryi.

— Hieronim Bonaparte, wszedł przed dwóma dniami do gwardyi narodowej i umieszczony jest w czwartej kompanii, pierwszego batalionu, pierwszej legii; wczoraj stał już na warcie przy chorągwi.

— Sekretarz poselstwa Austriackiego, pełniący obowiązki Sprawującego interesa, podał notę P. Lamartine, donoszącą urzędowie o wypadkach w Wiedniu, i zapewniającą o spokojnych zamiarach względem Francyi. Posel Tosański, udzielił także P. Lamartine depezę swojego rządu również spokojnej treści.

— W skutek demonstracyi ludu, który udał się tłumnie na Ratusz dla otrzymania od rządu, odroczenia wyborów do gwardyi narodowej, takowe odłożone zostały przez Rząd tymczasowy do d. 5 kwietnia. Demonstracya ta jest wypadkiem wielkiej wagi, albowiem wymierzona była przeciw gwardyi narodowej, domagając się dniem przedtem utrzymania wyborczych kompanii woltżerów i grenadyerów. Tym sposobem upatrywana dotąd w gwardyi narodowej rękojmia porządku publicznego, została z gruntu zachwiana.

— P. de Lamartine oświadczył się publicznie przeciw wyrazom okólnika Ministra spraw wewnętrznych, P. Ledru Rollin, o wyborach na Zgromadzenie Narodowe.

— Deputacya towarzystwa wolności handlowej, mając na swém czele P. Say, udała się wczoraj do rządu tymczasowego z prośbą, aby tenże zniósł natychmiast cło od zboża, bydła przeznaczonego na rzeź, świeżego i solonego mięsa, surowych płodów, węgla i żelaza, a to z powodu, że klasa pracowita najwięcej dotknięta jest temi cłami, które w Ameryce i Szwajcaryi nie są znane. Odrzekł na to deputacy P. Marast, że wprawdzie zniesienie wszystkich przeszkod handlowych byłoby nader pożądane, lecz rząd tymczasowy nie sądzi się upoważnionym do wprowadzania zmian, ścieśniających dochody krajowe; natomiast zaś obiecuje dołożyć wszelkiej usilności w celu wynalezienia roboty dla ludu.

— Kommissarz Rządu tymczasowego w Lyonie uznał potrzebę ponowić ogłoszenie prawa, nakazującego niezwłoczne rozwiązanie wszelkich zabronionych prawem kongregacyi i korporacyi religijnych, mianowicie Jezuitów. Arcybiskup Lyonski, Kardynał Bonald, zaniósł przeciwko temu urzędową protestacyą do Rządu tymczasowego, opierającą się na prawie wolności zgromadzeń.

— Arcybiskup Paryzki miał prosić Ministra Ledru Rollin, aby wybory, jeżeli mają być odroczone, nie odbywały się w wielkim tygodniu.

— Rząd tymczasowy, na prośbę mieszkańców miasta Bourbon-Vendée, przyzwolił, aby toż miasto przyjęło dawniejszą swą nazwę: Napoleon-Vendée.

— Rząd tymczasowy, na żądanie Banku francuzkiego, upoważnił ten zakład zawiesić wypłaty gotowizną za swoje bilety, które, do nowego rozkazu, będą miały wartość monety prawnej, to jest będą miały kurs przymuszony. To postanowienie jest wielkiej wagi, i stało się niejako nieodbitem, z powodu paniki, skutkiem której ogromna masa biletów jednoczasowie przedstawiona została do wymiauy

въ слѣдствіе котораго огромная масса билетовъ вдругъ предъявлена была для обмена на звонкую монету. Въ одинъ только день, 15 Марта, уплочено 10 милліоновъ фр., послѣ сего, того же числа оставалось въ банкѣ всего 59 милліоновъ, которые могли быть вытребованы въ продолженіе нѣсколькихъ дней.

Въ постановленіи правительства, на счетъ пріостановленія платы, сказано, что для облегченія обращенія банку дозволяется выпустить купоны, цѣнностію каждая по 100 фр. Мѣра эта имѣла благопріятное вліяніе на курсъ публичныхъ ассигнацій и желѣзныхъ дорогъ, которыя значительно возвысились.

— Банки провинціальныхъ городовъ ограничили размѣръ билетовъ на монету. Коммиссары отъ правительства предписали, чтобы билеты, какъ и въ Парижѣ, принимаемы были въ номинальной ихъ цѣнности.

— Одинъ изъ неизвѣстныхъ помѣщиковъ доставилъ 200,000 фр. для вымѣна безъ аджіо банковыхъ билетовъ по 500 фр. На монетномъ дворѣ замѣтна большая дѣятельность; тамъ чеканятъ милліонъ пяти-франковыхъ монетъ, которыя немедленно отираваются въ банкъ и главное казначейство. Г. Ферреръ Лафитъ пожертвовалъ въ пользу общественной кассы 25,000 франковъ.

— Въ *Journal des Débats* предостерегаютъ банкъ, чтобы онъ не выпускалъ слишкомъ много билетовъ, курсъ коихъ вскорѣ можетъ понизиться до половины номинальной стоимости.

— 16 числа с. м., временное правительство издало декретъ, по силѣ коего въ нынѣшнемъ году назначается новая подать всего по 45 сантимовъ.

— Въ *National* приглашаютъ помѣстныхъ владѣльцевъ и домохозяевъ, чтобы они внесли подати за цѣлый годъ впередъ.

— Составляютъ постановленіе, на основаніи котораго правительство вступитъ во владѣніе желѣзныхъ дорогъ, а владѣльцамъ акцій уплатить 5-процентными рентами.

— Министръ финансовъ получилъ сумму въ 60 милліоновъ фр., для открытія въ Парижѣ и въ департаментахъ эскаотныхъ конторъ.

А н г л і я .

Лондонъ 21 Марта.

Въ сегодняшнемъ бюлетенѣ пишутъ, что Королева и новорожденная принцесса находятся въ вожделѣнномъ здравіи.

— Въ обѣихъ палатахъ парламента состоялись постановленія о поднесеніи Королевѣ поздравительнаго адреса по случаю благополучнаго разрѣшенія отъ бремени.

— Вчера, по порученію Королевы, принцъ Албертъ принималъ въ Сентъ-Джемскомъ дворцѣ; съѣздъ былъ очень великъ.

— Графъ и графиня Ш-льи пріѣзжали третьяго дня въ столицу къ герцогинѣ Кентской, съ поздравленіемъ, по случаю благополучнаго разрѣшенія отъ бремени Королевы Викторіи. Августѣйшая чета была на завтракъ у герцогини Кентской, на которомъ находились также принцъ Албертъ, герцогъ и герцогиня Кембриджскіе и герцогиня Глочестерская; послѣ чего высокіе госиттели въ 4 часа по-полудни поѣхали въ Кларемонтъ.

— Засѣданія министерскаго совѣта бывають довольно часто. Третьяго дня всѣ министры опять собрались въ министерствѣ иностранныхъ дѣлъ; совѣщаніе продолжалось нѣсколько часовъ.

— Сиръ Стратфордъ Кэнингъ отправился вчера въ Константинополь, чрезъ Вѣну, гдѣ пробудеть нѣкоторое время.

— Въ *Morning-Advertiser* настойчиво требуютъ, чтобы лордъ Россель объявилъ въ нижней палатѣ болѣе прогрессивную политику, которая можетъ спасти страну отъ угрожающихъ затрудненій. Желаютъ между прочимъ, чтобы государству предоставленъ былъ новый избирательный законъ, трех-лѣтній парламентъ, а также введено нѣсколько другихъ перемѣнъ, соотвѣствующихъ теперешнимъ обстоятельствамъ.

— Въ *United-Service-Gazette* сообщаютъ, что адмиралтейство сдѣлало распоряженіе о немедленномъ вооруженіи нѣсколькихъ военныхъ кораблей.

— Въ Дублинѣ, назначенный въ день св. Патрика большой митингъ, отложенъ на нѣкоторое время. Во всей Ирландіи господствуетъ совершенное спокойствіе.

на брѣзжача монетѣ. Въ одномъ только днѣ 15 марта Bank wypłacił 10 mil. franków, tak, iż tego dnia pozostało w kassie tylko 59 milionów, które mogły za dni kilka być wyczerpane. W instrukcyi Rządowej, upoważniającej Bank do zawieszenia wypłat, powiedziano, iż dla ułatwienia obiegu, Bank będzie mógł wypuścić kupony, nie mniejszej wartości jak 100 franków. Wszakże środek ten miał pomyślny wpływ na kurs papierów publicznych i akcyj dróg żelaznych, które się znacznie podniosły.

— Банки мѣст провинціальныхъ ограничили также замѣну билетовъ на монетѣ брѣзжача. Коммиссары рządu polecieli, aby bilety, równie jak w Paryżu, według ceny nominalnej przyjmowane były.

— Jakiś nieznaný obywatel dał 200,000 fr. na wymianę bez agio biletów bankowych po 500 fr. W mennicy panuje największa czynność. Biją Lwem codziennie milion sztuk pięciofrankowych, które natychmiast do banku i do kasy głównej odsyłają. P. Ferrere Lafitte podarował skarbowi publicznemu 25,000 fr.

— *Journal des Débats* ostrzega bank, aby zbyt wiele nie wydawał biletów, gdyż te wkrótce na połowę wartości nominalnej spaść mogą.

— Dnia 16 b. m. Rząd tymczasowy wydał wyrok, którym na ten rok tylko nałożony zostaje nowy pobór po 45 centimów z ogółu summy czterech podatków stałych.

— *National* wzywa właścicieli ziemskich i posiadaczy domów, aby podatek gruntowy, za cały rok z góry złożyli.

— Pracują obecnie nad projektem do prawa, mocą którego rząd obejmie w posiadanie drogi żelazne, a właściciele akcyj spłaci rentami pięcio-procentowymi.

— Ministrowi Skarbu udzielona została summa 60 milionów dla założenia w Paryżu i Departamentach kantorów eskontowych.

ANGLIA.

London, 21 marca

Dzisiejszy biuletyn donosi, że Królowa i nowo-narodzona Xiężniczka, używają dobrego zdrowia.

— Obie Izby Parlamentowe uchwałyły adresy do Królowej, z powinszowaniem szczęśliwego rozwiązania.

— Xiąże Albert, na żądanie Królowej i w jej zastępstwie, dawał wczoraj posłuchanie w pałacu St. James, gdzie się bardzo wiele osób znajdowało.

— Hrabia i Hrabina Neuilly przybyli onegdaj do Londynu, w celu złożenia Xiężniczce Kent powinszowań, z powodu szczęśliwego rozwiązania Królowej. Królewska para śniadała u Xiężny, łącznie z Xięciem Albertem, Xięstwem Cambridge i Xiężną Gloucester. Dostojne osoby wróciły do Claremont o godzinie 4-ej z południa.

— Narady gabinetowe szybko po sobie następują. Onegdaj zebrał się znowu wszyscy Ministrowie, w ministerstwie spraw zagranicznych; rada przeciągnęła się kilka godzin.

— Sir Stratford Canning wyjechał wczoraj do Stambułu, przez Wiedeń, gdzie czas niejaki zabawi.

— *Morning-Advertiser* wzywa z wielkim naleganіем Lorda Russell, aby w Izbie Niższej zapowiedział więcej progressywną politykę, która jedynie ochronić może kraj od trudnych komplikacyi. Dziennik ten żąda między innymi, aby nadać krajowi obszerniejsze prawo wyborcze, Parlament trzy letni, oraz zaprowadzić kilka innych zmian, stosownych do teraźniejszych okoliczności.

— *United-Service-Gazette* donosi, że admiralicya wydała rozkazy, aby w jak-najkrótszym czasie uzbrojono kilka okrętów wojennych.

— Wielki meeting, mający się odbyć w Dublinie, w dzień św. Patryka, został odroczone, a cała Irlandya używa najzupełniejszej spokojności.

Г Е Р М А Н И Я.

Мюнхенъ, 21 Марта.

Вчера Король Лудвигъ отрекся отъ престола въ пользу своего старшаго сына, предоставляя себѣ и своей супругѣ титулы Короля и Королевы. Сегодня войска расположенные въ столицѣ принесли вѣрно-подданническую присягу царствующему Королю Максимилиану II, а министр внутренних дѣлъ оповѣстилъ жителей, что Государь, въ присутствіи министровъ, государственнаго совѣта и членовъ обѣихъ палатъ, присягнулъ на уставъ. Въ воззваніи къ народу, отрекшійся отъ престола Король говоритъ: „Началось новое направленіе, различное отъ того, которое постановлено законоположеніемъ, въ силу котораго я царствовалъ 23 года. Передаю королевскій вѣнецъ наследному принцу. Я правилъ сообразно съ уложеніемъ, посвящая жизнь блгу народа—сберегая, по совѣсти, государственное имущество. Могу вѣсѣмъ прямо взирать въ глаза. Изъявляю глубокую, сердечную благодарность вѣсѣмъ, доказавшимъ мнѣ привязанность. Даже по оставленіи мною престола, сердце мое пламенно бьется за Баварію, за Германію!“

Шлезвигъ, 24 Марта.

Прокламація Е. В. Короля Прусскаго, полученная здѣсь съ эстафетою, произвела неслыханный восторгъ. Шлезвигъ былъ вечеромъ иллюминированъ, и всюду подняли германское знамя. Общество гражданъ образовало отрядъ для сохраненія порядка, который не былъ нарушенъ, не смотря на сильное волненіе. — После этихъ извѣстій произошли въ Герцогствѣ Шлезвигъ-Гольштинскомъ важныя перевороты: 24-го Марта образовалось въ Киль временное правительство, считающее между своими членами также принца Фридриха Шлезвигъ-Гольштинскаго. Въ прокламаціи, изданной этимъ правительствомъ, сказано, что: „Герцогъ (т. е. Король Датскій) былъ принужденъ народнымъ движеніемъ въ Копенгагенѣ, къ увольненію прежнихъ своихъ совѣтниковъ, и къ принятію враждебнаго положенія въ отношеніи къ герцогствамъ (Шлезвигскому, Гольштинскому и Лауенбургскому). Воля государя не свободна, и страна лишена правительства. Мы не допустимъ, чтобы германская земля была предана похищенію Датчанъ, и потому, въ крайней опасности, принимаемъ на себя завѣдываніе правительственными дѣлами, до того времени, пока государь вновь будетъ дѣйствовать по своей волѣ, или созываемые нѣмъ чины назначать къ тому другихъ лицъ.“ Однако, и это извѣстіе уже не принадлежитъ къ новѣйшимъ: Магистратъ города Альтоны и главный президентъ графъ Ревертловъ-Криминилъ, признали временное правленіе, такъ что Даниа остается на выборъ: или отказаться отъ обладанія нѣмецкими провинціями, или ихъ завоевать съ оружіемъ въ рукахъ.

Д А Н И Я.

Копенгагенъ, 22 Марта.

Вчера городское начальство и представители гражданъ поднесли Е. В. Королю адрессъ, въ которомъ просили объ увольненіи нѣкѣихъ министровъ, не пользующихся довѣріемъ. Е. В. отвѣчалъ, что это желаніе уже исполнено и министерство распущено. Это извѣстіе возбудило неописанную радость; порядокъ и спокойствіе не были нарушены.

И Т А Л И Я.

Римъ, 17 Февраля.

Вчера, по полудни, Папа собралъ, въ первый разъ, гражданскую гвардію (Civica), произвелъ ей смотръ, произнесъ краткую рѣчь, и наконецъ благословилъ ее.

— Кардиналъ Патрици, о коемъ говорили, что подалъ въ отставку, по званію министра, нынѣ согласился удержаться еще своей портфель.

— Въ письмахъ изъ Анконы отъ 22 Февраля сообщаютъ о важныхъ волненіяхъ, случившихся тамъ въ послѣднихъ числахъ 18 Февраля. Монахи ордена христіанскаго ученія, коимъ, по силѣ договора съ городскимъ совѣтомъ, вѣрено было воспитаніе сиротскаго дома, кои давно уже были цѣлью ненависти революціонеровъ, внезапно взяты были въ собственныхъ ихъ кельяхъ и вывезены за городъ. Гонфалоньеръ и полковникъ городской гвардіи напрасно старались вос-

Н И Е М С У.

Monachium, 21 marca.

В дню вчерашнемъ Король Лудвигъ зложилъ корону на речъ своего najstarszego сына, Maxymiliana, zachowując dla siebie i swęj małżonki tytuł Króla i Królowej. Dzisiaj załoga stolicy składała przysięgę na wierność dla nowego Monarchy, poczem heroldowie po wszystkich placach ogłosili objęcie rządów przez Króla Maxymiliana II, a Minister spraw wewnętrznych zawiadomił mieszkańców, że Monarcha w obec Ministrów, Rady Stanu i członków obu Izb, wykonał przysięgę na ustawę. W odezwie do narodu, wydanej przy abdykacyi, Król Ludwik powiada: „Zaczął się nowy kierunek, różny od tego, jaki był zakresłony ustawą, na mocy której panowałem 23 lata. Zdaję więc Królewską koronę Xięciu Następcy. Rządziłem zgodnie z ustawą, poświęcając życie dla dobra narodu; strzegąc, wedle sumienia, własności narodowej. Wszystkim śmiało mogę spojrzeć w oczy. Oświadczam głęboką, serdeczną wdzięczność tym wszystkim, którzy mi okazowali przychylność. Po zejściu z tronu, serce moje równie gorąco bije zawsze dla Bawaryi; dla Niemiec.“

Szlezvig, 26 marca.

Odezwa Króla Jego Mości Pruskiego do swego ludu i do narodu Niemieckiego, odebrana tu przez sztafetę, sprawiła niesłychaną radość. Miasto wieczoremъ было оswiecone, i wszędzie powiewała chorągiew Niemiecka. Gbywatele utworzyli z pomiędzy siebie oddział, dla utrzymania porządku, który wszakże nie był naruszony, pomimo wielkiego wzburzenia. — Wkrótce po tych wiadomościach, zaszedł w Xięstwie Szlezwicko-Holsztyńskimъ ważny wypadek. Dnia 24 marca utworzył się w Kiel rząd tymczasowy, liczący między swemi członkami Xięcia Fryderyka Szlezwicko-Holsztyńskiego. W odezwie przez ten rząd wydanej, wyrażono; że: „Xięże, (t. j. Król Duński), zmuszony został, przez poruszenie ludu w Kopenhadze, uwolnić poprzednichъ swoich doradców, i zająć nieprzyjazne stanowisko względem Xięstw. (Szlezwickiego, Holsztyńskiego i Lanenburgskiego). Wola przeto Monarchy nie jest swobodna, i kraj jest pozbawiony Rządu. My z naszej strony nie możemy dopuścić, ażeby ziemia Niemiecka miała się stać łupemъ Duńczyków; i przeto, w ostatniemъ niebezpieczeństwie, przyjmujemy na siebie kierunekъ spraw rządowychъ dopóki, albo znów Monarcha nie zacznie działać wedle swęj woli, albo zwołując się obecnie Stany, innych ku temu nie wyznaczają osób.“ — Do tychъ wiadomości dodać jeszcze należy najnowszą, iż Magistrat miasta Altony, i Naczelný Prezydent, Hr. Revertow-Kriminil, uznali Rząd tymczasowy; tak, iż Dania teraz ma tylko do wyboru, albo wyrzec się całkiemъ posiadania Niemieckichъ prowincyi, albo je opanować na nowo z orężemъ w ręku.“

D A N I A.

Kopenhaga, 22 marca.

Wczoraj, władze municypalne i reprezentanci miasta podali Jego Kr. Mości adress, z prośbą o uwolnienie teraźniejszychъ Ministrów, jako nieposiadającychъ zaufania. Król Jego Mość odpowiedział, że to żądanie jest już spełnione i ministerstwo rozwiązane. Wiadomość ta sprawiła powszechną radość; porządekъ i spokojność nie zostały naruszone.

W Ł O S N U.

Rzym, 21 lutego.

Wczoraj po południu zgromadził Papież piérwszy raz około siebie gwardyą obywatelską (Civica), odbył jęj przegląd, miał do niej przemowę, i w końcu udzielił błogosławieństwo Apostolskie.

— Kardynał Patrizzi, o którym mówiono, że się podał do dymisji jako Minister, dał się teraz nakłonić do zatrzymania jeszcze swego wydziału.

— Listy z Ankony donoszą o ważnychъ zaburzeniachъ, jakie tamъ zaszedły ostatniemi dniami. Dnia 18 lutego, bracia Nauki Chrześcijańskiej, którym z mocy ugody z Radą Municypalną, powierzone jest wychowanie dzieci domu sierot i w ogólności szkoły publiczne dla chłopców, oddawna będący celemъ nienawiści rewolucjonistów, porwani zostali ze swego mieszkania i wywiezieni za miasto. Gonfaloniere i Półkownikъ gwardyi miejskiej napróżno usiłowali oprzeć się temu gwałtowi, w którym brali udział

противиться сему насилію, въ которомъ участвовали также многіе солдаты національной гвардіи. Въ слѣдствіе сего ограничили назначеніемъ комиссаровъ въ училища, лишеныя такимъ образомъ учителей, и доставленіемъ изгнанникамъ путевыхъ денегъ. Депутаты революціоннаго клуба ходили по домамъ зажиточнѣйшихъ гражданъ, собирая приношенія въ пользу вооруженія, будто бы, анконскихъ укрѣпленій; но известно, что они имѣютъ совершенно другое назначеніе.

Близъ лежаціе города состоятъ также въ опасномъ положеніи. Въ Синигалліи убили маркиза Консоліни, а въ Пезарѣ Г. Николаи, секретаря легациі Пезаро и Урбино.

Туринъ, 8 Марта.

Король учредилъ комитетъ для разсмотрѣнія существующихъ законовъ и для изданія уложенія для всѣхъ провинцій этого государства.

Все сардинское министерство подало въ отставку; Король пригласилъ графа Цезаря *Вальбо* и маркиза Парето для составленія новаго министерства.

— Сардинское правительство снова призвало въ службу всѣхъ, считающихся на очереди по набору за три года; такимъ образомъ Сардинская армія увеличится 25,000 чел. Впрочемъ у насъ господствуетъ спокойствіе.

— И княжество Монако, лежащее между Ниццею и Французскою границею надъ Средиземнымъ моремъ, имѣла свою революцію; 5 Марта тамъ провозглашена была республика. (Княжество Монако, по народной переписи за сей годъ, считаетъ 7,600 жителей.)

— Всѣ Іезуиты удалены изъ сардинскихъ владѣній.

Миланъ, 19 Марта.

Вчера, когда Императорскій манифестъ, отъ 15-го числа, о дарованіи уложенія, еще не былъ извѣстенъ, въ два часа въ городѣ ударили въ набатъ, произошло общее смятеніе и составилось временное правительство. Тогда войска выступили изъ цитадели, открыли пушечный огонь по взгроможденнымъ между тѣмъ баррикадамъ, и преодолѣвъ упорное сопротивленіе, взяли штурмомъ ратушу. Въ десять часовъ вечера спокойствіе было восстановлено. См. (Австрія).

Неаполь, 26 Февраля.

Третьяго дня происходило торжественное принесеніе клятвы Королемъ, на уложеніе, въ церкви св. Франца, въ присутствіи всего королевскаго семейства, дипломатическаго корпуса, минис ровъ, и всѣхъ чиновниковъ гражданскихъ и военныхъ. Послѣ Короля приносили клятву: Королевскіе братья, министры, генералы и другіе знатнѣйшіе сановники. По совершеніи обряда, Король сѣвши на лошадь объѣзжалъ ряды войскъ, въ сопровожденіи всѣхъ генераловъ. Его Величество приостановился потомъ передъ фронтомъ, и велѣлъ генералу Саллаги прочесть въ слухъ присягу, которую повторили капитаны и полковники.

— Изъ Мессины, отъ 22 Февраля, получено извѣстіе, что Сицилійцы взяли приступомъ одну изъ цитаделей, лежащихъ около города. Большая цитадель, противъ города, еще находилась въ рукахъ неаполитанскихъ войскъ. Въ Мессинѣ господствовало ужасное волненіе, и бомбардированіе, продолжавшееся 42 часа, нанесло городу чувствительный вредъ.

5 Марта.

Вчера, Королева развѣчилась благополучно отъ бремени принцемъ, который при св. Крещеніи нареченъ: Іосифъ-Марія и получилъ титулъ гр. Люцера.

— Назначенное на дняхъ министерство (послѣ Серры-Каприоллы) подало въ отставку, въ слѣдствіе нѣкоторыхъ требованій Сицилійцевъ. — Какъ слышно, Король объявилъ, что онъ уступитъ во всемъ, неключая очищенія Сициліи отъ неаполитанскихъ войскъ.

— Въ Мессинѣ 25 Февраля, опять дошло дѣло до жаркаго сраженія, стоившаго съ обѣихъ сторонъ много крови. Неаполитанцы пытались снова овладѣть арсеналомъ и *Porto-Franco*, но были отражены. Больше всего пострадалъ при этомъ послѣдній пунктъ. Бомбы произвели въ немъ почти-общій пожаръ, и большую часть товаровъ, которые тамъ хранились, должно почитать погибшею.

Иезуиты гвардіи народовой. Ограничено сіе вѣдѣ вынеченіемъ Комиссары до школъ, тымъ способемъ позбавленыхъ наuczycieli, i даниемъ выгнаіеомъ пиеііędzy на drogę. W ciągu tego, deputowani klubu rewolucyjnego chodzili po domachъ zamożniejszychъ obywateli, jakoby dla zbierania skłადki na uzbrojenie warowni Ankonskich, chociaż wiadomo, że skłადka ta ma całkiem inne cele.

Pobliskie miasta zostają też w stanie zatrważającym. W Sinigaglia załito Margrabiego-Consolini, a w Pesaro P. Nicolai, Sekretarza Legacyi Pesaro i Urbino.

Turyn, 8 marca.

Król ustanowił komisyją, mającą przejrzeć wszystkie prawa i utworzyć kodeks dla wszystkich prowincyj Sardyńskiego państwa.

— Całe ministerstwo Sardyńskie podało się do dymisji. Król powołał Hr. Cezara Balbo, naczelnika partji liberalnej, i Margr. Pareto do utworzenia nowego gabinetu.

— Rząd Sardyński powołał znowu do służby zaciężnych z trzech lat, przez co armia Sardyńska powiększy się o dalsze 25,000 ludzi. Z resztą u nas panuje spokojność.

— W Xięstwie Monaco, leżącym między Niceą a granicą francuską, nad morzem Śródziemnym, zaszła także rewolucya. Dnia 5 marca ogłoszoną tam została Rzeczpospolita. (Xięstwo Monaco, podług tegorocznego spisu ludności, liczy 7,600 dusz.)

— Wszyscy Jezuici wydalenі są z państw Sardyńskich.

Medyol. n. 19 marca.

Dnia wczorajszego, gdy Cesarski Manifest z d. 15, o nadaniu Ustawy, nie był jeszcze wiadomy, o godz. 2 uderzeno w mieście na trwogę, powstało ogólne zamieszanie i utworzył się rząd tymczasowy. W skutek tego, wojska wystąpiły z cytadelli, rozpoczęły ogień działowy przeciw wzniezionym tymczasem barrykadom, i przemógłszy zacięty opór, zdobyły szturmem Ratusz. O godzinie 10 wieczorem, spokojność została przywróconą. (Ob. AUSTRYA).

Neapol, 26 lutego.

Onegdaj nastąpiło uroczyste zaprzysiężenie Ustawy przez Króla w kościele św. Franciszka, w obec całej rodziny Królewskiej, Ciąła Dyplomatycznego, Ministrów, i wszystkich urzędników cywilnych i wojskowych. Po Królu składali przysięgę: bracia Królewscy, Ministrowie, Jenerałowie, i inni wyżsi urzędnicy. Po skończeniu uroczystości, Król wsiadł na konia i przejeżdżał pomiędzy szeregami wojska, w towarzystwie wszystkich Jenerałów. W środkowym punkcie zatrzymał się, i kazał Jenerałowi Sallagi odczytać głośno rotę przysięgi, którą powtórzyli Kapitanowie i Półkownicy.

— Z Messyny otrzymano wiadomość, pod d. 22 lutego, iż Sycylianie zdobyli szturmem jedną z cytadelli leżących około miasta. Większa cytadella naprzeciw miasta, znajduje się jeszcze w ręku wojsk Neapolitańskich. W mieście panuje straszliwe wzburzenie, zwłaszcza z powodu nowego bombardowania, które trwając przez 42 godzin, zrządziło miastu zbyt dotkliwie szkody.

Dnia 5 marca.

Królowa powiła wczoraj szczęśliwie syna, który na chrzcie św. otrzymał imiona: Józef Marya, a następnie tytuł Hr. Lucera.

— Ministerstwo Serra-Capriola zostało rozwiązane; Król w tych dniach mianował był nowe, ale i to podało się do dymisji, w skutek przesadzonych wymagań Sycylijszczyków. Król oświadczył, jak powiadają, iż gotów jest przystać na wszystko, prócz wyprowadzenia całkiem wojsk Neapolitańskich z Sycylii.

— W Messynie, d. 25 lutego, przyszło znowu do zaciętej bitwy, która z obu stron wiele krwi kosztowała. Neapolitańscy usiłowali opanować znowu arsenał i *Porto-Franco*, ale zostali odparci. Ostatni punkt wiele bardzo przytęm ucierpiał. Bomby sprawiły tam prawie ogólny pożar, i większą część towarów, które tam były złożone, można uważać za straconą.